

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETNO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), JULY 19, 1954

STEVILKA (NUMBER) 135

Novi grobovi

KARL CENTA

Včeraj popoldne je po dolgo-trajni bolezni umrl na domu Karl Centa, star 69 let, stanujoč na 668 E. 102 St. Doma je bil iz vasi Bockovo, fara Sv. Trojica pri Blokah, odkoder je prišel v Ameriko pred kakim 50 leti. Po poklicu je bil mizar, zadnja leta pa je bil upokojen. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 37 A.B.Z., društva Slovenec št. 1 S.D.Z., društva sv. Antonia, društva Srca Marije staro in unije gradbenikov št. 11 A.F.L.

Tukaj zapušča soproga Frances, rojena Turk, sinove: dr. Charles J., Emil in Ernest, ki sta oba odvetnika, dve hčeri: Mrs. Frances Opaskar, ki je žena zabolnavnika, in Mrs. Olga Mary Horvath, vnuka in brata Andrew. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrasko-vega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary. Truplo bo položeno na mrtvaški oder noco ob sedmih.

FRANK POZAR

Po dolgotrajni bolezni je umrl v Mestni bolnišnici Frank Pozar, star 72 let. Stanoval je na 4237 E. 162 St. Po poklicu je bil stavbenik in svoječasno je vršil veliko gradbena dela v Newburghu. Doma je bil iz vasi Podgrad, fara Rodik na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 55 leti. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 37 A.B.Z. in društva Na Jutrovem št. 477 S.N.P.J.

Tukaj zapušča soproga Mary, tukaj zapušča soproga Franka in vnuke, brata Johna ter več drugih sorodnikov. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8.30 uri iz Louis Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

MARGARET OBERSTAR

Po dolgi bolezni je umrla Margaret Oberstar, rojena Blatnik, star 72 let. Stanovala je na 19002 Cherokee Ave. Doma je bila blizu Ljubljane, kjer zapušča več sorodnikov. Bila je članica društva Waterloo Grove št. 110 W. C. in Slovenske zvezde. Soprog Andrew je umrl leta 1941.

Tukaj zapušča štiri sinove: Andrew, Ralph, Stanley in Louis, tri hčere: Mrs. Rose Zeman, Mrs. Albina Schneider in Mrs. Olga Marsey, 20 vnučkov in dva pravnuka ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

NICK LOOP

Umrl je Nick Loop, stanujoč na 5360 St. Clair Ave. Tukaj zapušča sina. Pogreb se vrši v torek popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Žele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., na Hillcrest pokopališče.

V zadnje slovo

Članice društva Waterloo Grove št. 110 W. C. so pošcene, da pridejo v torek zvečer ob osmih v željetov pogrebni zavod. Izkažejo zadnjo čast umrličnici Margaret Oberstar, v sredo pa, da se po možnosti udeleže njene pogreba.

VSE JE PRIPRAVLJENO ZA OBOROŽITEV NEMČIJE

BONN, Nemčija, 18. julija—Vojni minister zapadnonemške vlade je Nemci zagotovil, da je pripravljen našorni zakon, ki bo predložen parlamentu v odobritev, kar bi hitro bo Zapadna Nemčija dobila dovoljenje, da se zopeč oboroži. To pa za slučaj, če skupna zapadnoevropska armada odpade, kar tudi za slučaj, da do te armade pride, to je, da k temu načrtu pristopite Francija in Italija. Za enkrat bodo Nemci poklicali pod orožje pol milijona vojakov.

Dosedanji predsednik zapadnonemške republike univerzitetni profesor Teodor Heuss je bil ponovno izvoljen za predsednika. Volitev se je vršila simbolično v zapadnem delu Berlina. Heuss je dobil za sebe 871 glasov, proti 12, 95 odposlancev se je glasovanja vzdržalo. Volitev se je vršila v Berlinu v namenu, da se pokaže celemu svetu, da je Berlin še vedno glavno mesto in centrala nemške življenja.

Predsednik Heuss je ta moment povdarił in rabil ostre besede zoper bivše zaveznike, ki so v dogovoru na Yalti predvideli delitev Nemčije. Zgodovina sama, tako je nadaljeval Heuss, je pokazala, da je bil ta sklep nenaraven in prišel bo čas, ko bo združena Nemčija članica zvez svobodoljubnih narodov, to zvez za bo znala ceniti nemške zgodovinske vrline.

Napredovanje Nemcev

Sedanja prestolica zapadnonemške vlade je Bonn. Za prestolico si je to mesto izbral kancer Konrad Adenauer. Bonn ni veliko mesto. Ima svojo univerzo. Bonn je znan kot rojstni kraj največjega nemškega glasbene genija Beethovna. Ko je Bonn postal prestolica Zapadne Nemčije, je imel 30,000 prebivalstva. Danes ga ima 100,000. Porast prebivalstva prestolice je morda tudi simbolično znamenje, kako raste in se dviga Zapadna Nemčija sploh.

V svetu je znan industrijski kraj Porurje. Porurje je bilo v zadnji svetovni vojni poleg Berlina po zaveznikih najbolj bombardirano. Danes po desetih letih ni več sledu po kakih razvalinah. Porurje je postal zopet največje industrijsko središče sveta.

Nemška industrija in trgovina sta postali velik mednarodni tekmeč tudi velikih industrijskih držav kot sta Združene države v Velika Britanija. Problem brezposelnosti sicer obstaja, ni pa važen. Ne sme se pozabiti, da ima Zapadna Nemčija kakih zmedenosti.

ALLEGAN, Michigan, 18. julija — Zobozdravnik dr. Kenneth Small iz Detroita je bil po poroti spoznan za takega, da je ljubimca njegove žene Julesa Lacka iz New Yorka ustrelil do smrti v trenutni duševni zmedenosti.

Zena dr. Smalla se je nahajala s tremi otroci na počitnicah v Miami v Floridi. Tam se je spoznala z bogatim poslovnim človekom Julesom Lackom, ki je bil razporočen. Začela je z njim ljubljivo razmerje, katerega tudi ni skrivala. Od moža Kennetha Smalla je zahtevala ločitev. Kenneth Small je zasačil ženo skupno z Lackom v Alleganu v počitniški koči in Lacka ustrelil.

Kenneth Small je bil aretiran in je bila zoper njega sestavljena obtožba premišljenega umora. Obramba si je zastavila cilj, da poroti dokaže, da je v trenutku strelnjanja ravnal v hipni duševni — kaj poreče žena.

ZDRAVNIK DR. SMALL OPROŠČEN

ŠKOTJE V KRILIH NE SMEJO V CERKEV

Vatikanska straže v Rimu imajo rešiti za Vatikan važno vprašanje. Med posebniki Vatikana so tudi Britanci, med njimi Škotje, ki nosijo svoje tradicionalno "krilo." Torej moški v krili! Ta krila pa so kratka in segajo nad kolena. Škotje imajo posebne vojaške polke, ki nosijo uniformo kril.

Pa so prišli Škotje v teh krilih v Rim in hoteli v katedrali sv. Petra. Vatikanska straže jim vstopa v cerkev ni dovolila, ker da so krila prekratka. Škotje so straže postavili v zadrgo, obenem pa tudi uklonili njen odpor. Straže so namreč vprašali: "Ce nam naši Škotje doma dovoljujejo vstop v cerkev tudi v teh krilih, zakaj naj bi nam Škof v Rimu vstop v cerkev prepovedal?"

Straže je spoznala, da imajo Škotje prav in jih ni več nadlegovala.

Angleži pa se ne držijo strogo tradicije. Med britanskimi dekleci se je pojavila manjša, da si dajo "tetovirati" imena svojih fantov v kožo. Vtisnjene črke seveda ne gredo več v stran. Pojav je zajel tako velik obseg, da so postali radi njega Angleži zaskrbljeni. Po hrbitih britanskih deklej je tetovirano celo to, da, kako dekle "Jack me ljubi." (Jack loves me). Na Angleščini so nastanjene številne ameriške letalske čete. Med dekleci v okolici se je pojavilo tetoviranje imen ameriških letalcev . . .

POPLAVA V INDIJI

NEW DELHI, Indija, 18. julija — Velenot Kosi je prestopil brezove. Naenkrat je bilo 135,000 ljudi brez strehe.

Zbor Zarja ima počitnice

Pevski zbor Zarja ima dva tedna počitnice. Prihodnja pevska vaja se vrši v četrtek, 5. avgusta. Prosijo se vse pevce in pevke, da to upoštevajo in potem pridno prihajajo na pevske vaje, da se pripravijo za jesenski koncert, ki se vrši v nedeljo, 17. oktobra.

V bolnišnico

Poznana Mrs. Ivana Martinčič iz 5915 Prosser Ave. je bila odpeljana v St. Alexis bolničnico. Prijatelji jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo, da bi se čim preje zdrava vrnila v krog svoje družine.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zgglasile pri Mr. in Mrs. Ernest Zdesar iz 1109 E. 64 St. in jima pustile krepkega sinčka-prvorjenca. Srečni oče je solastnik gazolinške postaje E. & B. Mobilgas Service Station na E. 67 St. in St. Clair Ave. Tako sta postala pozna Mr. in Mrs. Ignac Zdesar iz 1020 E. 66 Pl. devetič stari oče in stara mama, Mr. in Mrs. George Miklus iz 20440 Lindbergh Ave. pa tretjič. Čestitamo!

Zobozdravnik dr. Kenneth Small sedaj oproščen in na svobodi, ima rešiti sam zase drugo državno vprašanje, kaj napraviti z ženo. Ali je še možna družinska skupnost? Ali naj prevladajo interesi otrok? Končno — kaj poreče žena.

20. julij je za Francijo pred durmi: Odstop vlade-premirje v Indokini?

FRANCIJAIMA NEMIRE TUDI V DRUGIH KOLONIJAH!

PARIZ, 18. julij — Predsednik francoske vlade Pierre Mendes France je ob prevzemu vladinih poslov dal zagotovilo, da bo do 20. julija dosegel premirje, mir v Indokini, ali pa bo odstopil. Ko se bliža ta datum, je Mendes France opozoril Francoze, naj bodo pripravljeni na nadaljevanje vojne in tudi na to, da bo morala Francija poslati tja svoje lastne sinove. Francija da bo morala rekrutirati in mobilizirati.

Dodogdki v Zenevi ne gredo gladko svoja pota naprej.

Komunistični blok zahteva, naj Združene države pristopijo k morebitni pogodbi o premirju in o delitvi Indokine, pristanejo na glavni pogoj, da se pokrajina Vietnam deli po paraleli, ostali dve pokrajini, ki tvorite skupno z Vietnam Indokino, namesto Laos in Cambodia, pa naj se neutralizirajo. Praktično ta zahteva pomeni, da Indokina ne pride več v poštev pri snovanju nobenega vojaškega bloka. Bila bi torek izvzeta iz južnovzhodne azijske obrambne zveze, katero snuje ravno Washington. Daljna posledica bi bila ta, da, vsaj tako računajo komunisti, obe pokrajini skupno z Vietnamom padajo v roke komunistom, s tem pa cela Indokina. Če sta Laos in Cambodia neutralizirane, sta brez zaščite od zunaj.

Ameriško državno tajništvo pa pravi, da teh pogojev ne sprejme. Če se Francozi sami pod temi pogoji sporazumejo s komunističnim blokom, je to njihova stvar. Podpisa Amerike na to pogodbo predvidevali, niso pa bile v vojni z materjo domovino, niso postale plen komunizma, ostale pa so v zvezi z Veliko Britanijo. Ustanovile so celo posebno politično zvezo Zvezo Dominjonov, iz katere je do sedaj od bivših velikih britanskih kolonij izstopila Burma in se oklicala za popoloma samostojno.

Francija, kakor doma, tako v kolonijah ne pozna prave samouprave. Vse naj se diktira iz Pariza! Odtod tudi krvavi upori v Maroku in Tunisu v Severni Afriki. Ali bo Mendes France znan posnemati Angleži?

Optimizem v Zenevi narašča

GENEVA, 19. julija — Politični krogovi računajo s tem, da bo jutri, torek, 20. julija, le prišlo do sporazuma. Postopek se je pocenil, zato bodo tudi cene teh aparativov na splošno zmogljive.

V Quebec City, Kanada, imajo malo senzacijo. Znane so deklamacije v družini Dionne. Ena od teh, Marie, je pred devetimi meseci odšla v samostan, da postane nuna. Sedaj je zapustila samostan z izjavo, da je slabega zdravja.

Hoover k Adenauerju

BONN, Nemčija, 15. julija — Iz predsedstva zapadnonemške vlade je bilo javljeno, da je kancler Konrad Adenauer povabil bivšega ameriškega predsednika Herberta Hooverja naj pride na obisk Zapadno Nemčijo v njeno prestolico Bonn. Formalno se javlja, da hočejo zapadni Nemci izkazati Hooverju svojo hvaležnost za dobre, ki jih je izkalil Nemčiji s svojo iniciativo po prvi in zadnji svetovni vojni, katere je Nemčija izgubila. Dejansko gre za novo potezo, da se ameriško javno mnenje čim bolj naveže na Nemčijo. Herbert Hoover naj bo ena izmed takih vplivnih vez.

Pozdravi

Uredništvo "Enakopravnosti" in vsem zavednim klevelandskim Slovencem pošljajo iz Postojne najlepše pozdrave sledete: Tončka Simčič, Tone Selškar, Zima Vrščaj, Božena Soban in Tomo Breclj.

Enako pošljajo iz Jugoslavije izkrene pozdrave svojcem, osobju lista in prijateljem: Anna Zaic, Rose Zgonetz, Mary Grmek, Viki Poljšak, Rosie Jurman, Tončka Simčič, Louise Bergoč, Pauline Vogrich, Pauline Starc, Dorothy Sodnik iz Chicago (ki pristavlja, da se take zabave veseli), in pritrjuje ji prijateljica Betty Nadvornik, Josephine Sustarsich, Frank Sustarsich, Charles Bogataj in Vinko Pink.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5312 — Henderson 1-5312

Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri mesec) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 7.00
For Three Months—(Za tri mesec) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

"NEMČIJA, NEMČIJA ZOPET NADVSE?"

(1)

V Washingtonu se pripravljajo na to, da se še letosno jeseň da Zapadni Nemčiji popolna politična samostojnost, taki Nemčiji pa dovoli, da se zopet oboroži. Nemčija bo v vsakem slučaju, tako vsaj kažejo vsi politični znaki, postala suverena. Če bosta francoški in italijanski parlament odobrila pogodbo o skupni zapadnoevropski armadi in obrambi, tudi s soudeležbo Francije in Italije, potem že po besedilu te pogodbe same postane Nemčija samostojna. Če Francozi in Italijani tega koraka ne storijo, potem bo zapadni svet ubral drugo pot in s posebno pogodbo priznal Zapadni Nemčiji suverenost.

Washingtonska politika že javlja, da se bo to jeseň sklicalo izredno zasedanje kongresa, ki naj odobri nemško suverenost.

Kancler zapadnonemške vlade Konrad Adenauer je postavil enostavno zahtevo, da se Nemčiji prizna svoboda. Dejal je kratkomalo, da je zasedbena doba desetih let za Nemce dovolj dolga in da je Nemci ne bodo več prenašali.

General Alfred Gruenther, ki je vrhovni poveljnik zavezniških čet v Evropi, rad vidi nemške vojake in pravi, da je vojaška pomoč Nemčije za močno evropsko obrambo nujno potrebna. Z drugimi besedami—vojaški in politični krogi v prestolici so si v vprašanju suverene Nemčije edini.

Kaj pa Velika Britanija? Na zadnjem sestanku Eisenhower-Churchill v Washingtonu je bilo dogovorjeno, da se da Zapadni Nemčiji suverenost. Velika Britanija v tem vprašanju soglaša z Združenimi državami. Se več! Britanski dvor je nekako prehitel Združene države in poslal v Nemčijo vidno članico tega dvora princezino Margaret. Morda bo kdo pripomnil, da Amerika tega ni mogla storiti, ker je pač republika in nima dinastije. Poslala bi bila lahko drugo osebo, ki bi po važnosti odgovorjala ameriški upravi!

K zunanjemu okviru tega vprašanja spada program, ki ga ima v ponovni nemški oborožitvi Zapadna Nemčija sama. V vlasti kanclerja Adenauerja sedi kot vojni minister Theodor Blank. Ravno te dni je dal minister Blank nemški in svetovni javnosti tole zanimivo sporočilo:

Ponovna oborožitev federalne nemške republike (Zapadna Nemčija), na kateri sem delal s svojimi pomočniki več kakor tri leta, ni bila nemška ideja. Izšla je iz vrst Zapadnega bloka, ki je sklenil, da so nemške čete potrebe za obrambo Evrope. Dolgo časa so bili Nemci odkrito in na splošno proti tej ideji. Ta odporn je sedaj premagan.

Nemško ljudstvo je danes zoper to, da vzame v roke orožje. Dvoje izgubljenih vojn v tem stoletju je še preživo v spominu. Toda Nemci na drugi strani vedo kaj je njihova dolžnost. Pripravljeni so, da jo izpolnijo.

Moram povdariti z vso odločnostjo, da nemško oborožena sila v bodoče ne bo enaka tisti iz preteklosti. Ne bo se v to armado sprejelo ničesar tistega, kar je bilo v armadi (Adolfa Hitlerja), v kateri sem služil tudi sam s svojimi tovariši. Ne bomo dopustili, da bi se v tej novi armadi povzpeli na vidna mesta radikalni nacisti ali kaki drugi skrajni nacionalisti. Pojem "pruske soldateske" se ne bo ponovil. Bodoča nemška armada se bo prilagodila ameriškemu vzoru.

Nemška vojaška pomoč bo pomoč demokratskim zapadnim narodom. Nobena država naj ne bo v strahu, da bi nova nemška armada služila drugemu cilju, kakor obrambi Zapada. Svet naj ve, da bodo nemški vojaki iskreno sodelovali pri skupnih ciljih, pri tem pa pokazali svoje velike zmožnosti.

Besede, besede, besede—pravi Hamlet v znani žaloigri Shakespeare istega imena. Toda besede so potrebne tudi v diplomaciji, tudi v propagandi. Dejstvo ostane: Zapadnonemška republika je dobila v povojnih letih od Združenih držav štiri milijarde dolarjev podpore, se s to pomočjo dvignila na zavidanja vredno mesto v gospodarstvu in v mednarodni trgovini, da se jo danes boje mnoge države zmagovalke.

L. Č.

UREĐNIKOVA POŠTA

Zahvala za prispevke

KANE, Pa. — Na prejetjo prošnjo za zbiranje prispevkov za cerkev Karmelske Materje Božje v Podgrajah pri Ilirske Bitriči, smo nabrale od rojakov nekaj denarja v to svrh.

V dolžnost si štejeve, da se poroča, da smo posiale na 6. julija 1954 vsoto \$139.00 na gospoda župnika Milana Grlić v Podgraju.

Darovali so slediči: Po \$20: Mr. in Mrs. Joe Jaksetič (Trpčje) Toledo, O., in Mrs. Frances Wallace, Toledo, O.

Po \$15: Mr. in Mrs. Joe Fabec (Zabičje), Olean, N. Y.

Po \$10: Mr. Louis Baša (Podgraje), Olean, N. Y.

Po \$5: Mrs. Mary Ulyan (Zabičje), Kane, Pa., Mr. in Mrs. Rudy Valenčič (Zabičje), Kane, Pa.; Mrs. Sofia Geržina (Zabičje), Corry, Pa.; Mr. in Mrs. Tony Brne (Podgraje), Crosby, Pa.; Mr. in Mrs. Frank Bostjančič (Zabičje), James City, Pa.; Mr. Tony Ulyan (Zabičje), Kane, Pa.; Mr. Tony Primc (Podgraje), St. Mary, Pa.; Mrs. Louise Rojc, Kane, Pa.

Po \$2.50: Mrs. Anna Brdik, (Zabičje), St. Marys, Pa.

Po \$2.: Mr. Tony Celin (Zabičje), St. Marys, Pa.; Mr. in Mrs. Louis Skerl; Mr. in Mrs. Tony Skerl; Mrs. Helen Bostjančič; Mrs. Mary Softić (Zabičje), Kane, Pa.; Mr. in Mrs. Louis Rutar (Zabičje), James City, Pa.; Mr. in Mrs. Frank Kure; Mr. Frank Ulyan, Bradford, Pa.; Mr. in Mrs. Tony Puz (Zabičje), Ellwood City, Pa.; Mr. in Mrs. Tony Ulyan (Zabičje), Conewango, N. Y.; Mr. in Mrs. Henry Poklar, Crosby, Pa.; Mr. John Sestan (Podgraje), Kane, Pa.; Mrs. Frances Stembergar, James City, Pa.; Mr. Vinko Prosen (Trpčje), Kane, Pa. Mr. Joe Schutte, Kansas City, Kans.

Po \$1: Mr. John Rossman, Kane, Pa.; Mr. John Tomazič (Huje), Kane, Pa.; John Vičič (Trpčje), Kane, Pa.; Mr. Frank Zadel, Kane, Pa.

G. župniku smo poslale imena vseh darovalcev, da bodo tudi oni poročali vse, kar je prejel. Upamo, da bomo tudi me doble sporočilo od njega, ko bodo tam prejeli denar, ter da bodo tam veseli te male pomoči.

Iskrena zahvala bodi izrečena vsem, ki ste prispevali. Najlepše pozdrave vsem darovalcem, čitateljem in osobju tega lista.

Pauline Valenčič in Mary Ulyan.

Prispevki za Adamičev spomenik v Sloveniji

CLEVELAND, Ohio — Drustvo Vođnikov vence št. 147 S.N.P.J. je darovalo \$10, katero vsoto mi je izročil tajnik Leo Poljšak, in sicer za Adamičev spomenik v Sloveniji.

Joe Durn je daroval \$2., Andrew in Mary Bozich sta darovala vsoto \$5.00 za Adamičev spomenik v Sloveniji, v spomin pokojnega John Lekšana, in ne za Adamičevovo ustanovo kot je bilo poročano.

V imenu dramskega zbornika Anton Verovšek, vsem darovalcem iskrena hvala.

Mary Bozich, tajnica.

Dar za umobolnico

CLEVELAND, Ohio — Pri krožku št. 1 Prog. Slovenski je darovala za umobolnico Mrs. Mary Bučar \$3. v spomin pokojnega Joe Šter. Izročila je Mrs. Marian Bashel. Najlepša hvala.

Tajnica.

ARE WE HELPLESS?

NOT A BIT

WHEN WE'VE GOT

OUR FIRST-AID KIT!

YOUR DRUGS COUNTER HAS

OFFICIAL DISASTER FIRST-AID SUPPLIES

NAGRADE V GOTOVINI ZA PISCE PISEM

Common Council for American Unity naznanja, da je določenih \$125 za nagrade v gotovini za najboljšo izraženo mnenje, kako naj dopisovanje s prijetljivi in sorodniki v inozemstvu ustvarja dobro voljo do Amerike ter razblinjava napačna pojmovanja o Zed. državah. Kontesta se lahko udeleži vsakdo, ki si dopisuje s prijetljivi in sorodniki v inozemstvu. Zaključek kontesta bo 31. avgusta.

Naglašajoč, da milijoni pisem, ki jih Američani pošljajo v inozemstvo vsako leto, so najčinkovitejše sredstvo za širjenje resnice o Zed. državah. Kontesta se lahko udeleži vsakdo, ki si dopisuje s prijetljivi in sorodniki v inozemstvu. Zaključek kontesta bo 31. avgusta.

Naglašajoč, da milijoni pisem, ki jih Američani pošljajo v inozemstvo vsako leto, so najčinkovitejše sredstvo za širjenje resnice o Zed. državah. Kontesta se lahko udeleži vsakdo, ki si dopisuje s prijetljivi in sorodniki v inozemstvu. Zaključek kontesta bo 31. avgusta.

3. Pisma ni treba, da so v angleščini.

4. Nagrade bodo slediči: Prva nagrada \$50; druga nagrada \$25, in deset častnih nagrad po \$5 vsake.

5. Pisma pošljite kadarkoli tekom julija in avgusta, toda ne smejo pa biti poštno-žigosana kasneje kot do 31. avgusta 1954.

6. Naslovite kontesta, ki ga naznana Common Council, so slediči:

1. Napišite vaše poročilo o: "Kako uporabim moja pisma

(Common Council)

SLOVENSKE PRIDIJE V KOPRU

Santin jih je prepovedal—Rim ne odgovori

Novinar "Slov. Jadrana" iz Kopra je obiskal gvardijana koprske frančiških naselbine p. Ruperta Suhača in mu zastavil nekaj vprašanj v zvezi s slovenskimi pridigami v Kopru. P. Suhač je uvodoma povedal, da so prišli pred nedavnim slovenski frančiškani v Koper. Prej so namreč imeli slovenski frančiškani svoj samostan v Pazinu, naj posreduje pri dekanu, da uredi stvar tako, da bi lahko poslušali slovensko pridigo tudi v Kopru. Občina jih je napotila k dekanu, ki je rekel, da o tem ni kompetenčni in da o tem odloča le škof. Tudi slovenski duhovniki so se obrnili na občino, naj posreduje pri dekanu, da uredi stvar tako, da bi lahko poslušali slovensko pridigo tudi v Kopru. Občina jih je napotila k dekanu, ki je rekel, da o tem ni kompetenčni in da o tem odloča le škof. Tudi slovenski duhovniki so poslali na škofa naslovno pismo, naj da slovenskim frančiškanom potrebitno jurisdikcijo. Odgovora pa ni bilo nikoli.

Slovenski verniki so me obvestili, da so se obrnili na občino, naj posreduje pri dekanu, da uredi stvar tako, da bi lahko poslušali slovensko pridigo tudi v Kopru. Občina jih je napotila k dekanu, ki je rekel, da o tem ni kompetenčni in da o tem odloča le škof. Tudi slovenski duhovniki so poslali na škofa naslovno pismo, naj da slovenskim frančiškanom potrebitno jurisdikcijo. Odgovora pa ni bilo nikoli. Zadevajoči se je občina posredovala na vstop v Kopru, kjer je bil dekan, da se občina posreduje pri dekanu, da uredi stvar tako, da bi lahko poslušali slovensko pridigo tudi v Kopru. Občina jih je napotila k dekanu, ki je rekel, da o tem ni kompetenčni in da o tem odloča le škof. Tudi slovenski duhovniki so poslali na škofa naslovno pismo, naj da slovenskim frančiškanom potrebitno jurisdikcijo. Odgovora pa ni bilo nikoli.

Na vprašanje, ali so bile kakšne težave za doseglo dovoljenja za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je p. Suhač odgovoril: "Mi smo odvisni od svojih redovnih predstojnikov, od škofa moramo pa imeti jurisdikcijo. Zaradi to smo imeli velike težave. Zadevajoči se vedno ni populoma in zavoljivo rešena. Kakor je že pred časom poročal "Primorski dnevnik," je bil naš provincial za slovenske obrede v Kopru, je

HENRY BORDEAUX |

POŠTENA ŽENA

ROMAN

(Nadaljevanje)

Presenečena nad to povsem novo neodjeljivostjo, se je zdelo, da okleva, pa odgovorila je svoj običajni:

"Prav."

Odvedel jo je na teraso, potem ko ji je položil na ramena z nerođno in nežno kretnjo ogrinjal, da bi jo očuval pred mrzlim zrakom. Hiša je spala; bila sta sama. Bila je ena tistih krasnih noči, ki tudi brez meseca niso temne, ko se zdi, da se nekaj somrakovskega leska plete po nebu in pridaja svetlobi svoj bledi žar. Lahko sta razločila obrise gora in uganila očrt jezera z lučicami, ki so označevala lego vasi. Zemlja okoli njiju je molčala. Ta mir se je nadaljeval v njima.

Ali ga ne bo končno zlomil? Uganil je, da je preplašena, ne da bi si upal obrniti se k njej. Izprševati se je morala: "Kaj hoče od mene? Zakaj me je peljal sem? Ali niso najine noči sporazumno ločene?"

Tudi on sam je bil nenavadno vzemirjen. Hotel je govoriti, pa ni mogel. Bolj kot tišina sama mu je Germania vztrajni molk zapiral usta. Vendar je razumel, da beseda, ki bi zlomila laž, ni odvisna od zunanjih dogodkov, niti od kraja, niti od čuvane tajnosti, ampak samo od njega samega. Priznanju ni bilo treba niti okrasa, niti uvoda. Moral bi reči besedo, ki bi ga rešila in mu vrnila, ne srca, ki ga je zgubil, temveč zaupanje in mir te žene, ki mu je za vedno zaupala svojo srečo in življenje. Misil je vse to in molčal. Sedela sta skupaj in obes se je polastila tesnoba brez imena. Tedaj jo je prijel za roko in jo

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

FEMALE HELP WANTED

HOUSEKEEPER — Congenial, middleaged; in small bungalow. Own room. References.

PALisade 5-2752

REAL ESTATE
FOR SALE

SUMMIT — 5 room cottage; 2 bedrooms; extra lot; closed-in porch; gas heat; garage; close to schools, transportation; basement. \$14,000.

7333 W. 58th St.,
Phone Summit 1782-W

85th BENNETT — Corner Townhouse. 5 rooms; gas heat; tile bath, steel kitchen cabinet. Tap-pai gas range, awnings, screens, storms; large well kept yard. All around fence. Reasonable. By owner.

SAginaw 1-8055, appointment

LIVE POULTRY STORE — 1651 W. Madison. Established 5 years. Reasonable.

TAylor 9-5959

ROOMING HOUSE — Brick 11 rooms. Completely furnished. A home with income. 4-2 room apartments, 1-3 room; furnace heat, oil burner.

Bittersweet 8-6707

TAVERN AND DANCE HALL
FOR SALE

Direct from owner.
Plus living quarters in Embarrass. Bungalow type building. Living quarters have kitchen, living room and bedroom on first floor. Two bedrooms on second floor.

Write to or call at

THE VILLAGE INN,
Embarrass, Wis.

jo spet posadil poleg sebe, zdržnil naraho k njenim nogam in položil glavo na draga kolena: "Germana, ali me sedaj hočeš poslušati?"

Ni ga pustila v tem položaju in, ko je spet poleg nje, se mu je naslonila na ramo. Zmedena, pretresena od ihtenja, brez moči, ko je bila prej tako močna, je bila zdaj podobna otroku, ki mu nobena stvar ne more ustaviti solz. Iz nežnočutja, ki ga ni predvideval, mu je v trenutku, ko je poniževel svojo bedno nečimnost moža, pokazala svojo slabost in sama zahtevala njegovo podporo. Nobeno znamenje odpuščenja, noben dokaz ljubezni ni bil močnejši od tega. Medtem ko je podpiral in ji božal lase, ji je privorjal, naj joče, ne nad seboj, ampak nad njim, ki jo je ljubil in ji je vendar prizadel bolčeino in zlo. V presekanih stavkih ji je pričel pripovedovati in bolj je izbran besede, da bi kolikor mogoče čuval sramežljivost in dostojenost, ki ju je tako žalil. Opisoval ji je zaporedne postaje, ki so ga privedle do spoznanja njegove zmote, do zaničevanja samega sebe, do gnusa pred lažjo, do nežnega spoštovanja, njelej ljubezni.

"Tvoj molk, Germana, me je mučil bolj kot vsi očitki."

Pripovedoval ji je o svoji jezi, upor proti temu vztrajnemu molku in kako je odkril v sebi človeško globino, ki je preje ni nikdar raziskoval, pač pa se je prepričal življenju, ne da bi čul in molil, in kako bi tak moral padati vedno niže, morda nepričutivo nizko. Tedaj pa se je Germana vzravnala in ugovarjala: "Če ti imam kaj odpustiti, je to že storjeno, prijatelj."

"Germana, odpusti mi."

Roka se ni več ganila. Z odločnim, skoraj trdim glasom je Germania odgovorila:

"Kaj naj ti odpustum?"

Hotel je govoriti. Ali ga je razumela? Prehitela ga je:

"Nikdar ti nisem ničesar očital. Če ti imam kaj odpustiti, je to že storjeno, prijatelj."

"Ali sta bila ta trdi glas in ta preveč mirni naglas ob tej priliki znamenje njene nepoučenosti?

Ali pa se je krčeval napela v zadnjem naporu, da bi ohranila skrivnost? Še enkrat je Pavla občelo oklevanje in dvom.

Toda odločno je šel preko tega.

"Ne," je izjavil, "morda vedešti. Nišem te vreden, niti tvojega odpuščanja ne."

"Pavel," je moledovala, da bi ga ustavila.

"Varal sem te z..."

Besede, ki jih je hotel izreči, so bile tiste, ki so mu često prišle na jezik, kadar je misil na razgovor s svojo ženo: "Z bednim bitjem, ki se ga več ne spominjam," ali nekaj podobnega. Gotovo to ni bilo ime njegove nekdanje ljubice. Germana se je dvignila in mu s spremenjenim glasom ukazala molk:

"Molči, prosim te, molči; ne reci ničesar več."

Tako je zgubila svojo skrivnost. Kako je bilo enostavno, kako enostavno ji je bilo to iztrgati! Treba ni bilo niti uvoda, niti okraskov. Zadostovalo je ime, niti imena ni bilo treba, samo namig nanj.

"Vedela si torej," je reklo mož,

novo grozo in vendar si tukaj, poleg mene."

Prišel je do dneva v Annecy-le-Vieux in do njegovega dolgega razmišljjanja v cerkvi.

"V cerkvi," je ponovila, kot bi jo zadealo neko tajinstveno zbljanje. "Tudi ti."

Ker pa je bil prezaposlen s svojo izpovedjo, ni pazil na te zadnje besede. Spominjal se je psalmov kesanja in evangelija sv. Matevža in svoje prisege, da bo odslej živel poleg nje v resnici. Ob povratku je brez odlasna hotel izvesti svojo notranjo obljubo in priznal, kako težko se je vrniti, ko je čas že dopolnil svoje delo, in kako človek nadaljuje vojno in zlo, ko je poln želja po miru.

"In ti, Germana," je pristavil, "ti ne bi nikdar ničesar rekl, če jaz ne bi spregovoril?"

"Ah! Ne," je odvrnila že vsa v solzah, "nikdar ne bi ničesar rekl."

"Prej bi umrla, to sem dobro videl, a nisem mogel govoriti."

Resno je dejala, kot bi govorila sama sebi:

"Misliš sem, da bom umrla."

Spet jo je objel in jo vprašal, kdaj ji je prišla ta misel.

"Potem... prosim te, pusti to. Daj, da pozabim."

"Da, toda zakaj naj bi zdaj molčala?"

"Zakaj naj bi govorila? Bilo je nepotrebno, ko me nisi več ljubil."

Nežno je popravil:

"Ker si mislila, da te ne ljubim več."

Ubogljivo je ponovila:

"Ker sem mislila, da me ne ljubiš več."

"Vendor nisi mislila na to, da bi me zapustila."

"Misliš sem na to, Pavel."

"Ah!"

"Ker sem mislila na smrt."

Kako naj bi dosegel to popolnost ljubezni? Nagnil se je, da bi me obenem privlačeval, so brale v meni. Tvoj pogled je bila moja vest; zato se te nisem upal več gledati. Da, hotel sem oditi v Ženevo."

"Ni res: nisi odšel."

"Ti bi bila lahko mislila, da sem odšel. Povzročil sem ti to

vendar si tukaj, poleg mene."

Prišel je do dneva v Annecy-le-Vieux in do njegovega dolgega razmišljjanja v cerkvi.

"V cerkvi," je ponovila, kot bi jo zadealo neko tajinstveno zbljanje. "Tudi ti."

Ker pa je bil prezaposlen s svojo izpovedjo, ni pazil na te zadnje besede. Spominjal se je psalmov kesanja in evangelija sv. Matevža in svoje prisege, da bo odslej živel poleg nje v resnici. Ob povratku je brez odlasna hotel izvesti svojo notranjo obljubo in priznal, kako težko se je vrniti, ko je čas že dopolnil svoje delo, in kako človek nadaljuje vojno in zlo, ko je poln želja po miru.

"In ti, Germana," je pristavil, "Kakšno pomoč si dobila, Germana?"

Končno je razodela skrivnost:

"Isto kot ti. Ne vem, če je še kakšna druga... Rešila sem se. Po stezici, ki jo dobro poznam, sem prišla do bregov jezera. Posabilna sem na otroka. Šla sem mimo cerkve. Tam sva se poročila. S poslednjimi močmi sem vstopila."

"Kakor jaz."

"Da, kakor ti. Tam sem ostala dolgo, ne vem koliko časa. Jokala sem in končala nato z molitvijo. To je pomoč, ki sem jo dobila. Bog me je spomnil otrok. Vendar se nisem vrnila zaradi otroka. Spomnila sem se tudi, da moja dolžnost ni odvisna od moje sreče in da bi me ti ne razvezal priseg, če bi me zapustil. Pred Bogom sem prisegla, skoraj na mestu, kjer sem bila tedaj, da bom vedno zvesta in pokorna. Obljubila sem si, da to ostanem. To je..."

"Torej?" je nežno vpraševal

kot otrok, ki hoče razvozljanje neke zgodbe.

Priči se je slabotno nasmehnila.

"Torej mi ni preostajalo druga kot molčati."

"A govorila bi tvoja bolečina in tega ne bi prenesel, Germana."

"Ah! Nisem ti hotela vzbujati usmiljenja, ko me nisi več ljubil..."

Zdaj pa je sama popravila:

"Ker sem mislila, da me ne ljubiš več. Edina moč je bil moj molk. To je bilo boljše za najina otroka in za nuju. Če bi bila go-

vorila, bi jokala, tožila, morda kričala. Ah! Ne, vse to je tako nepotrebitno, kadar človek izgubi vse."

Umolknila je.

"Toda zakaj," je vprašal, "si šla h gospo Hetry?"

"Slabo so govorili o nuju. Napovedovali so najino ločitev, najino razporoko. Odgovorila sem na to natolcevanje."

"Da, ostala si čuvarica najinega ognjišča."

Ni namigaval, ni si upal namigavati na tisto noč po čajanki pri gospo Hetry, toda spet je zagledal groze polne oči, katerih pogled je kot nenadna luč končno razgnal temo, ki se je že davno nagradila v njegovem notranjem življenju. Ko je tako znova prehodil vso pot, ki jo je imel za seboj, je bolje videl njen potek:

"Prav si imela, Germana. Tvoj molk je bolj deloval kot vse besede. Odrešil me je ne samo hu-dega, ki sem ti ga storil, temveč tudi tega, ki sem ga nosil v sebi."

Kot v priznanje je skoraj bojče zamrmljal:

"Zdaj te ljubim, kot te nisem ljubil še nikoli."

Morda je ocenjevala resničnost te izjave ali pa je poskušal zbrisati iz spomina sledove bolestnih dni, ni mu odgovorila.

"In ti," je prosil vznemirjen, ker nenadoma ni slišal več njenega glasu, "in ti si mi ohranila svojo ljubezen?"

"Ah! Jaz..."

Ker ni končala, jo je vprašal proseče:

"Ti?"

"Ne vem, če moremo ljubiti bolj ali manj, kadar zares ljubimo, ali če spletljivo moremo nehati ljubiti. Ne vem."

On je molčal. Čutil je, da so besede slabotne in jih molk preprečil.

"Torej?" je nežno vpraševal

kot otrok, ki hoče razvozljanje neke zgodbe.

Priči se je slabotno nasmehnila.

"Torej mi ni preostajalo druga kot molčati."

"A govorila bi tvoja bolečina in tega ne bi prenesel, Germana."

"Ah! Nisem ti hotela vzbujati usmiljenja, ko me nisi več ljubil..."

Zdaj pa je sama popravila:

"Ker sem mislila, da me ne ljubiš več. Edina moč je bil moj molk. To je bilo boljše za najina otroka in za nuju. Če bi bila go-

MILK PRODUCERS
FEDERATION OF CLEVELAND
1012 Webster Avenue
Cleveland 18, Ohio

POŠLJITE 10c za
recepte za
mlečna jedila,
ki kažejo
KAKO!